

Oponentský posudek bakalářské práce

Mgr. Lenka Nosková: Evoluční myšlenky v díle Julienu Offroy de La Mettrie

Vedoucí práce: Mgr. Hynek Bartoš, PhD.

Posudek vypracoval: Mgr. Martin Vrabec

Práce si klade za cíl představit evoluční myšlenky v díle J. O. de La Mettrie a ukázat, že ho v jistém smyslu můžeme považovat za předchůdce Darwinovy evoluční teorie. Zároveň za pomoci sekundární literatury uvádí La Mettrieho myšlenky do kontextu bádání ostatních přírodovědců a filosofů dané doby a dokazuje, že La Mettrie s evoluční myšlenkou resp. myšlenkou transformismu přichází jako první. Následně pak autorka sleduje, jakým způsobem La Mettrieho myšlení ovlivnilo jeho současníky P. L. M. de Maupertuise a D. Diderota, jimž bývá prvenství obvykle připisováno.

Autorka svůj cíl, jež považuji za vhodně zvolený pro bakalářskou práci, zcela naplňuje. Práce je jasně členěná a splňuje všechny formální požadavky (např. požadavky na práci s bibliografickými odkazy). Autorka pracuje s množstvím zahraniční sekundární literatury, jejíž zreferování tvoří značnou část textu. Neubírá to však místo vlastnímu zpracování La Mettrieho textů, v nichž jsou identifikovány a vyloženy všechny relevantní pasáže.

V práci nacházím jen několik drobných a ne příliš závažných chyby a nejasností:

- 1) Poněkud zbytečně, až karikaturně působí podkapitola „Společenské změny ve Francii a vliv anglického empirismu“, viz např. věty „Ve Francii se po skončení válek o rakouské dědictví ... přiostrčila politická situace kvůli nesplnění slibů o snížení daní. Objevilo se mnoho politických karikatur a francouzští intelektuálové se začali sdružovat k vytvoření Encyklopedie.“ (s. 12)
- 2) Není jasné, proč jsou vyjádření českých historiků filosofie resp. biologie zařazena na začátek práce, kdežto názory historiků zahraničních až na její konec.
- 3) Na s. 21 n. se na jednu stranu tvrdí, že „La Mettrie se ... vůbec nezabýval otázkou, proč by dokonalost organismu měla zůstat stabilní, když vznikla jen náhodnou kombinací“, na stranu druhou pak „La Mettrie ... vyjadřuje myšlenku, že přežít mohou jen ty organismy, které mají nejvhodnější a nejživotaschopnější kombinaci znaků“. Není zde též jasně vyložen vztah k Darwinově teorii.

- 3) Na s. 25 se tvrdí, že „...úvahy o tom, zda by tyto mluvící opice nebyly tedy vlastně lidmi, už v jeho [tj. La Mettrieho] spisech nenajdeme.” La Mettrie však sám říká, že takovéto opice bychom museli za lidi považovat (viz *Člověk stroj*, s. 57).
- 4) Na s. 41 se mluví o „Newtonově biologickém finalismu“, není to protimluv?
- 5) Na s. 19 a 21 autorka mluví o kombinaci „znaků“ při vzniku a vývoji jednotlivých druhů a tím na La Mettrieho koncepci bez upozornění přenáší Darwinovy pojmy.
- 6) Lze říct, že „podle Darwina člověk *vědomě* [zdůraznil M. V.] hromadil pro něj užitečné odchylky, které příroda vytvářela” (s. 20)?

Vzhledem k důkladnému zpracování tématu a pouze velmi drobným nedostatkům hodnotím práci jako **výbornou**.

V Praze 6. 6. 2010